

Levensloop Pierre Dresen

Geschreven ter gelegenheid van het plaatsen van het struikelsteentje ter nagedachtenis aan Pierre Dresen in de Koning Clovisstraat 20 te Maastricht. De levensloop is geschreven om een globaal inzicht te geven en niet om uitputtend het leven te beschrijven.

Vandaag wordt er een struikelsteentje gelegd ter herinnering aan Pierre Dresen, voluit Pierre Marie Joseph Dresen, hij is in Maastricht geboren op 7 februari 1897.

Hij is de zoon van Paulus Hendricus Lambertus Dresen afkomstig uit Mheer en Maria Catharina van Hees, afkomstig uit het Belgische Ellecom. Vanuit Luik verhuist dit gezin in 1889 naar Maastricht en woont er op verschillende adressen. Het is op de Breulingstraat 32 dat Pierre Dresen als jongste zoon geboren wordt. Na een paar maanden verhuisde het gezin naar de Batterijstraat 15.

Pierres vader was toen hij zich in Maastricht vestigde bakker, maar werd later seinhuiswachter bij de Staats Spoorwegen, de voorloper van de Nederlandse Spoorwegen. Dit werd ook de werkgever van Pierres oudste broer Alphonse en Pierres oudste dochter Lily.

Van Pierre Dresen is alleen bekend dat hij de lagere school volgde en op 16-jarige leeftijd in militaire dienst is gegaan. In verband hiermee verhuist hij op 7 mei 1913 naar de gemeente Kampen. Hier wordt hij in de Van Heutzkazerne aan de Oudestraat met ijzeren tucht in een jaar opgeleid voor een van de infanterieregimenten. Op 18 juni 1914, een goed jaar later, komt Pierre weer terug naar Maastricht.

Op 7 augustus 1923 trouwt hij in Meerssen met de onderwijzeres, Maria Catharina Elisabeth (roepnaam Elise) Lambrechts. Pierre is op dat moment onderofficier bij de infanterie.

Pierre en Elise, mijn opa en oma dus, krijgen 3 kinderen. Mijn moeder, Lily, Tante Miep (de nog enige in leven zijnde van de kinderen en hier aanwezig) en Ome Fons.

Omstreeks 1928 wordt Pierre Dresen ingedeeld bij de Limburgse Jagers, een infanterieregiment met als standplaats Venlo – Blerick. Het is zeer aannemelijk dat gelet op de reisbewegingen en het gezin met een klein kind, dat de inmiddels sergeant zijnde Pierre Dresen op 15 mei 1929 op eigen verzoek overgeplaatst wordt naar het 13e Regiment infanterie. Dit regiment is gelegerd in de Tapijnka-zerne in Maastricht.

Het jonge gezin woont achtereenvolgens op meerdere adressen en komt uiteindelijk terecht in de Koning Clovisstraat 20 in Maastricht. Het adres wat wij als kleinkinderen maar al te goed kennen als het huis van Oma.

Gedurende zijn opleiding in Kampen leerde Pierre Dresen schermen met de degen. Hij slaagde voor het examen en mocht de titel "meester op de degen" voeren. Het bleef zijn passie en hij beoefende het schermen lange tijd. Hij organiseerde ook internationale treffen op het sportieve vlak. De laatst bekende daarvan is een treffen in 1936 in het Belgische Leopoldsburg.

Naast een oorkonde en de titel, mocht Pierre Dresen als militair de degen op het uniform dragen en in eigendom behouden. De degen is nog steeds een trots familiebezit.

In de jaren dertig wordt Pierre Dresen bevorderd tot sergeant majoor instructeur. In die functie krijgt hij ook de bijkomende opdracht om politieagenten van de gemeentepolitie Maastricht en vrijwillige Burgerwacht te leren marcheren. Een normaal verschijnsel in die tijd. Op de Ambyerheide en St. Pietersberg gaf Pierre Dresen regelmatig schietoefeningen.

Het is mei 1940 als Nederland, ondanks herhaalde verklaringen van Hitler dat hij Nederland niet zal aanvallen, zich voorbereid om als neutraal land de grenzen te beschermen.

De sergeant-majoor Pierre Dresen wordt dan als detachementscommandant verantwoordelijk voor de stelling bij de brug over het Julianakanaal nabij Itteren. In de dossiers wordt deze stelling geduid als "Object Meerssenhoven", genoemd naar de nabij gelegen en nog steeds bestaande versterkte hoeve Meerssenhoven.

Het betrof hier een stelling in het derde echelon dat een eventuele inval van de Duitsers zou moeten opvangen. De bedoeling was dat het eerste echelon zou signaleren, het tweede zou vertragen en het derde de Duitsers moest tegenhouden.

De stelling van Pierre had daartoe aan de oostkant van de brug een bruggenhoofd dat controleert en signaleert met rugdekking van een zware mitrailleur in een kazemat aan de westelijke kant van de brug. De bewapening is schrijnend, maar kenmerkend voor het gehele Nederlandse leger destijds.

Uit het gevechtsverslag van Pierre Dresen en latere verklaringen van onder hem dienende militairen is terug te lezen hoe de Duitsers in de nacht van 9 op 10 mei 1940 via Limburg optrokken naar België.

De manschappen van de stelling van Pierre Dresen zijn alert en signaleren om 03.15 uur dat er ongeveer 42 Duitse vliegtuigen hoog overvliegen van oost naar west. Het aantal vermeerderd zich snel en er worden 143 vliegtuigen geteld. Met zowel de zware als de twee lichte mitrailleurs nemen de manschappen de passerende vliegtuigen onder vuur. Ze melden er één te hebben afgeschoten.

Omstreeks 03.50 uur signaleert men bij de stelling een aantal militaire motorrijders. Ze rijden op motoren in Nederlandse grijsgroene kleuren en voorzien van oranje nummerplaten met zwarte nummers en zijn uitgerust met Nederlandse helmen. Men neemt aan dat het Nederlandse militairen zijn. Later blijken deze motorrijders als Nederlandse militaire gemaskeerde Duitse militairen te zijn; het Duitse Sonderverband Hocke.

Het is omstreeks 04.30 uur dat gemeld wordt dat de overtrekkende vliegtuigen een afleidingsmanoeuvre moesten zijn ten voordele van de Duitse troepenverplaatsingen op de grond. Daarna blijft de stelling van Pierre Dresen verstoken van nader informatie, omdat de telefoonverbindingen niet meer blijken te werken. Pierre Dresen kan geen informatie meer verstrekken aan zijn bevelvoerder, maar blijft zelf ook verstoken van informatie of nadere opdrachten. Hij moet nu geheel op eigen initiatief handelen.

Het is 06.00 uur als er een Duitse patrouille voor de brug verschijnt. Onmiddellijk wordt het vuur geopend en de Duitse patrouille wordt afgeslagen. Om ongeveer 08.00 uur verschijnt er een groene vrachtauto op de oprit van de brug bij de stelling. Als er iemand uitstapt wordt deze direct door Pierre Dresen neergeschoten. Een van de manschappen met een lichte mitrailleur neemt de vrachtwagen onder vuur zodat niemand kan uitstappen.

Omstreeks 08.30 uur verschijnen er bij de oprit van de stelling twee pantserwagens, die al van veraf de stelling onder vuur nemen. Pierre Dresen en zijn manschappen beschikken niet over wapenning die deze aanval kunnen afslaan. Pierre Dresen besluit de genist Hoppen de opdracht te geven om de brug te laten springen. Het duurt echter lang voordat de ontploffing komt en er wordt besloten om een nieuw lont aan te brengen. Dit gebeurt onder hevig vuur en toen men de brug dicht genaderd was kwam er alsnog de beoogde ontploffing. Er volgt een heftige beschieting van de stelling door de zich snel vermeerderende Duitse soldaten. Er vallen enkele gewonden onder de manschappen van Pierre Dresen. Als deze bemerkt dat er vanuit Bunde en Borgharen niet meer geschoten wordt, voorziet hij dat zijn stelling door Duitsers ingesloten kan geraken. Hij geeft zijn te voet zijnde manschappen opdracht zich terug te trekken en met een veerboot de Maas naar België over te steken.

Om 10.10 uur slaan de mortieren zo dichtbij in dat Pierre Dresen besluit de stelling prijs te geven en zich met de resterende manschappen conform opdracht terug te trekken op Belgisch grondgebied. Tegen een van zijn mannen zegt Pierre met tranen in zijn ogen dat hij dit het moeilijke besluit in zijn militaire loopbaan vindt.

Omdat de Belgen de situatie niet vertrouwen worden Pierre Dresen en zijn manschappen gevorderd de wapens in te leveren en worden zij door de Belgen geïnterneerd. Ze worden op transport gesteld naar Vroenhoven, waar ze een 2,5 uur durend bombardement van de Duitsers doorstaan. Als men zich verder wil verplaatsen wordt men door de Duitsers gevangen genomen. Als krijgsgevangenen is men uiteindelijk overgebracht naar Neubrandenburg Oflag67 in Duitsland.

Op 24 juli 1940 keert Pierre Dresen terug uit krijgsgevangenschap. Hij wordt met groot-verlof naar huis gestuurd en komt via Tiel weer terug in Maastricht. (het Nederlandse leger wordt door de Duitsers ontbonden)

De weerstand die Pierre Dresen met zijn manschappen bij het object Meerssenhoven geboden heeft, heeft grote gevolgen gehad voor de stad Maastricht. Het eerder genoemde Sonderverband Hocke kwam bij de spoorbrug in een hevig gevecht terecht, maar bleef verstoken van versterking door het oponthoud dat de Duitsers bij de stelling Meerssenhoven ondervonden.

Een in Nederland wonende Rijksduitser, die die nacht als richtingwijzer voor de Duitse troepen diende, geeft in zijn weergave van het gevecht aan dat de Duitsers beter uitgerust, beter getraind en groter in aantal waren, maar niet in staat bleken de stelling te overheersen en dat hun halve compagnie, waaronder de commandant sneuvelden bij de brug bij Itteren, het object Meerssenhoven. Een Nederlandse officier omschrijft het verslag van Pierre Dresen over dit gevecht als aangedikt. Er is weinig gebeurd. Het gevecht heeft maar kort geduurd

en de tegenstander was zwak. Deze officier is niet ter plekke geweest en hij kende de verliezen onder de Duitsers niet.

Terug uit krijgsgevangenschap wordt Pierre Dresen aangesteld als distributieambtenaar bij de Gemeentelijke Distributiedienst. Tegelijkertijd gaat hij ondergronds in de illegaliteit werken. Hij wil in een guerrillastrijd het de Duitse bezetter zo moeilijk mogelijk maken.

Hij denkt hierbij aan militaire spionage, het verzamelen van wapens en het plannen van sabotageacties. Hiervoor verzamelt hij een aantal oudgedienden om zich heen. Samen met douanier Dirk Hage ontstaat zo de verzetsgroep Dresen/Hage, de Oranje Koerier en later omgedoopt tot de RAF-groep. Van oorsprong opgezet als militaire verzetsgroep, maar met en met uitgebreid met burgers.

Enige opvallende wapenfeiten van Pierre Dresen als verzetsman zijn:

- Een netwerk van 300 oud-militairen in 6 uur bewapend op een locatie kunnen krijgen.
- De beschikking hebben over een radiozender op een binnenvaartschip
- Contacten met andere verzetsgroepen binnen Limburg, maar ook met verzetsgroepen uit Rotterdam en Arnhem hebben.
- De uitgave van pamfletten en een verzetsblad, genaamd de Oranje Koerier
- Het in veiligheid brengen en naar België overbrengen van gestrande met name Engelse piloten. Dit leverde hen de naam RAF-groep.
- Verbonden aan de Ordedienst Gewest 19 Limburg waar hij Sectiecommandant en Officier van wapening van het District VI was.

Het gezinsleven van Pierre Dresen komt door diens verzetsactiviteiten onder druk te staan. Van de beschikbare gelden binnen het gezin koopt hij voor de verzetsgroep wapens, uitrustingen, stencil, papier enz.

In zijn woning aan de Koning Clovisstraat 20 verschijnen met enige regelmaat de Belg Bert "Appie" Spierings en Michel Bartels de grondlegger van de verzetsgroep de "BGM" (Belasting Groep Maastricht), waar Pierre Dresen informatie mee uitwisselt. Bartels wordt later de plaatsvervangend commandant van het OD-district Maastricht. De commandant van het OD-District Maastricht is de reserve-majoor der Infanterie Pierre Sijmons. Zij leggen na de oorlog verklaringen af over de verzetsactiviteiten en de rol van Pierre Dresen daarin.

Het is 2 december 1941 als Pierre Dresen op last van de Sicherheitsdienst door twee rechercheurs op zijn werk opgepakt wordt en overgedragen wordt aan de SD. Het zijn dezelfde rechercheurs die huiszoeking doen in de woning van Pierre en Elise. Belastend materiaal stoppen ze in de schort van Elise en onder vermelding niets ter zake dienende aangetroffen te hebben verlaten ze de woning. Een van hen komt later nog een keer terug om munitie op te halen en zorg te dragen dat de SD ook hiervan onkundig blijft.

Samen met een aantal uit zijn verzetsgroep opgepakte verzetsstrijders wordt Pierre acht maanden in Maastricht gevangen gehouden door de SD.

Op 20 augustus 1942 wordt hij op transport gezet naar kamp Amersfoort. Over zijn verblijf hier is weinig bekend. Een geestelijke, die hem daar ontmoet heeft, zegt tegen Elise dat Pierre een voorbeeld voor de anderen is, ook voor hen als geestelijken.

Op 15 oktober 1942 wordt Pierre Dresen via Arnhem en Essen overgebracht naar het concentratiekamp Neuengamme, nabij Hamburg. Hier overlijdt hij op 1 december 1942.

Pierre Dresen was in het bezit van:

- De zilveren medaille voor 24 jaren trouwen dienst. Deze werd op 12 november 1938 te Breda uitgereikt door de Generaal-Majoor A.A. Nijnatten
- Het mobilisatiekruis 1914-1918
- Het kruis van verdienste van den Koning der Belgen.
- Het Oorlogs-kruis (Croix de Guerre) 1914-1918. Postuum uitgereikt op 21 september 1947 aan zijn vrouw.
- Het Mobilisatie Oorlogskruis 1939-1945. Deze werd Pierre M.J. Dresen postuum uitgereikt op 27 mei 1950 aan zijn vrouw.

Pierres oudere broer Alphonse was chef ladingmeester bij de Nederlandse Spoorwegen en maakte deel uit van de verzetsgroep van Graaf de Liedekerke uit Eijsden. Deze verzetsgroep is betrokken in het Duitse "Hannibalspiel", wordt geïnfiltrerd, verraden, opgerold en in totaal 22 verzetsmensen vinden de dood. Alphonse Dresen wordt op 5 januari 1944 in Fort Rhijnauwen te Bunnik gefusilleerd. Voor Alphonse wordt zo meteen een struikelsteentje voor zijn voormalige woning, Tischbeinstraat 25, gelegd.